

τέρωθεν τοῦ μεγάλου δακτύλου, ἐφ' οὗ ἐβάδιζε, καὶ δύο μικροτέρους δακτύλους, οἵτινες δὲν ἔφθνον ἄχρι τοῦ ἐδάφους. Τέλος ἐν τῷ χερσώματι τοῦ Πικερμίου ἀνευρέθησαν κράνια καὶ ὀλόκληροι σκελετοὶ πιθηκοειδοῦς τινος ζώου, ὁμοίου πρὸς τοὺς σεμνοπιθήκους τῶν Ἰνδιῶν, ὅπερ ἐκλέσαν μεσοπίθηκον τὸν Πεντελήσιον.

II

Ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφάνισις τοῦ ἀνθρώπου — Οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ἄγριοι — Βαθμιαῖα μόρφωσις αὐτοῦ — Ἡλικία τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐνῶ τοιαύτας μεταβολὰς ἐπὶ τὸ τελειότερον καὶ ἀλωιώσεις ὑφίστατο ὁ ἐνὸργανος κόσμος, προσεγγίζων ἀπαύστως πρὸς τὴν νῦν ζῶσαν δημιουργίαν, συγχρόνως καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς πλείστας ἀλλοιώσεις καὶ ἀνατροπὰς ὑφίστατο βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, λαμβάνουσα τὴν παροῦσαν αὐτῆς ὕψιν. Ἐν τῇ παρόδῳ ἀπέριων γεωλογικῶν αἰῶνων βραδέως ἀνέδιδον τμήματα τοῦ θαλασσίου βυθοῦ καὶ μετεβάλλοντο εἰς στερεὰν γῆν, ὄρη ἐγεννῶντο διαρκῶς, ἀνατροπαὶ καὶ καταστροφαὶ μέγισται ἐγένοντο βραδέως, καὶ θάλασσαι, πελάγη καὶ κόλποι ἐσχηματίζοντο, διαμελιζουσαι διαφοροτρόπως τὴν γεννωμένην στερεάν.

Οὕτω ἐπὶ μακρὰς σειρὰς χιλιετηρίδων ἐργασθεῖσαι αἱ φυσικαὶ δυνάμεις κατέστησαν τὴν γῆν ἐπιτηδεϊάν, ὅπως γεννήσῃ καὶ ἀναθρέψῃ τὸ τελειότατον αἰτῆ, ἐνὸργανον ὄν, τὸν λογικὸν ἄνθρωπον. Ἐπὶ πόσων αἰῶνων ἐνεφανίσθη ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν μετὰ βεβαιότητος νὰ ὀρισθῇ, τὸ μὲν, διότι δὲν κατὰ κῆθη συγχρόνως ἅπασα ἡ γῆ ὑπὸ ἀνθρώπων, τὸ δέ, διότι δὲν εὐρέθησαν εἰσέτι τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο μαρτύρια. Κατὰ τινες ὑπολογισμοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ὑπῆρχον ἄνθρωποι πρὸ 12,000 ἐτῶν, ἐν Ἀμερικῇ πρὸ 50,000 ἐτῶν καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸ 260,000.

Ὁ βίος δὲ τῶν προϊστορικῶν ἐκείνων καὶ ἀγρίων ἀνθρώπων ἦτο ἄθλιος καὶ ἔλεινος, διότι ἐστεροῦντο πάσης γνώσεως πρακτικῆς καὶ χρησίμου. Ἡθελον δ' ἐκλείψει ἐνωρὶς ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, ἂν ἡ ἔμψρων φύσις δὲν ἐπροίκιζεν αὐτοὺς διὰ τοῦ ἀρίστου τῶν ὄπλων, διὰ τοῦ λογικοῦ. Διὰ τούτου ἐν τῇ παρόδῳ χρόνου μακροῦ ἠδυνήθη ἡ ἀνθρωπότης σπουδάζουσα τὴν φύσιν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ δυνάμεις, νὰ ἐξέλθῃ τῆς πρώτης αὐτῆς καὶ ἀγρίας καταστάσεως καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς πολιτισμόν. Δικαίως δὲ θεωρεῖται ὁ ἄνθρωπος ὡς ἡ κορωνὶς τῆς δημιουργίας οὐ μόνον διὰ τὸ τέλειον καὶ ἁρμονικὸν τῆς κατασκευῆς τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ λογικὸν αὐτοῦ, δι' οὗ ἠδυνήθη νὰ καταστή ὁ κυρίαρχος τοῦ πλανήτου.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΑΝΑ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

ΥΠΟ

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ Θ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ

Διδάκτορος τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν.

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Περὶ τῆς ἱστορίας τῶν χωρίων αὐτῶν πλείστερας σημειώσεις κατάρθωσα νὰ συλλέξω ἐκ τῆς περιφήμου Μονῆς τοῦ Σουμελαῖ, ἣν ἐπεσκέφθην καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ διέμεινα περὶ τὴν ἐβδομάδα. Ἡ πρὸς τὴν Μονὴν ὁδὸς ἐκ τῆς Λιβεραῖς εἶνε πεντάωρος, ἀλλὰ ρωμικτικὴ καὶ τὰ μέγιστα εὐχάριστος, διερχομένη ἐν μέσῳ δασῶν καὶ μικρῶν χειμάρων καὶ στολιζομένη ὑπὸ πλείστων φυσικῶν χαρίτων. Βράχοι ἔνθεν ἐκείθεν καὶ ὕδατα καὶ δάση, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἢ φιλόστοργος μήτηρ ἀφθονον διεσκόρπισεν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄλλ' ὅ,τι ἐμποιεῖ ἐκπληξιν εἶνε ἡ θέσις τῆς Μονῆς ἐκτισμένης ἐντὸς πελωρίου βράχου 300 μέτρων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ὕψους καὶ πανταχόθεν προφυλαγμένης. Ἀνέρεχται τις ἐπὶ ἡμῖσειαν ὥραν ὁδὸν ἐλικοειδῆ καὶ εἶτα πλῆθος βαθμίδων, εὐρίσκεται δ' οὕτω εἰς ὕψος παμμέγιστον, κάτωθεν τοῦ ὁποίου μόλις ὡς μύρμηκες ἀναφαίνονται οἱ ἄνθρωποι. Ἡ Μονὴ ἦν ἄλλοτε πλουσιωτάτη, χρονολογεῖται διὰ τὸ ἑκατονταετηρίδων ὄλων καὶ εἶνε ἐκ τῶν ὀλίγων, ὅσαι ἐξεπλήρωσαν τὸν προορισμόν των. Διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῶν λεηλασιῶν καὶ τῶν ἐπιδρομῶν ἔκρυπτεν ἐν αὐτῇ πολλοὺς τῶν περιοικῶν καὶ εἰς αὐτὴν ὡς εἰς φρούριον ἀπόρητον κατέφευγον οἱ καταδιωκόμενοι ἐκ τῶν τυράννων. Οἱ κάτοικοι τῶν περίξ χωρίων, ὧν τινὰ σὰς ἀνέφερον καὶ ἄλλα εἶνε ὁ Ἄσζερὸς, ὁ Ὀφισ, τὸ Ρίζον, ἡ Τούγρια, μέχρις πρὸ μικροῦ ἦσαν ἐν τῷ φανερῷ μὲν ὀθωμανοὶ τὴν θρησκείαν, ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, καὶ ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ του Σουμελαῖ, ὡς καὶ εἰς ἄλλας δύο ἐτέλουον νύκτωρ καὶ κρύφα τὰ μυστήρια αὐτῶν. Οἱ ἀποθνήσκοντες ἐθάπτοντο συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Χάντζα, ἀλλὰ τὴν νύκτα ὁ τάφος των ἠνοίγετο καὶ ἀνεγινώσκοντο πάσαι τῆς θρησκείας ἡμῶν αἱ εὐχαί, καὶ ἐν τῇ Μονῇ νύκτωρ πάντοτε ἐθαπτίζοντο καὶ ἐκοινοῦνον. Διὰ τοῦτο παρατηρεῖ τις καὶ σήμερον ἔτι, ὅποταν κατόπιν τοῦ ἐν Παρισίοις Εὐρωπαϊκοῦ Συνεδρίου ἔλαβον οἱ κεκρυμμένοι οὗτοι χριστιανοὶ, οἵτινες ἀνήρχοντο εἰς χιλιάδας πολλάς, τὴν ἀδειαν νὰ προσκυνῶσιν ἐν τῷ φανερῷ τὸν Θεὸν αὐτῶν, καὶ σήμερον ἔτι παρατηρεῖ τις μεταξὺ τῶν Τούρκων ὀνόματα ἑλληνικά, οἷον Γιάννογλους, Παππάζογλους καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὰ δὲ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα καὶ ἡ ἐνδυμασία τῶν χωρικῶν τούτων κατ' οὐδὲν σχεδὸν διαφέρουσι τῶν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἐποχῆς.

Ἡ Μονὴ τοῦ Σουμελαῖ ἐπέχει τόπον Ἀρχιεπισκοπῆς. Τὰ περίξ δηλονότι χωρία τὸν ἠγούμενον αὐτῆς θεωροῦσιν ὡς ἀνώτατον πνευματικὸν πατέρα, παρ' αὐτοῦ δὲ λαμβάνουσι τὰς ἀδείας γάμων καὶ λοιπῶν ἱεροτελεστιῶν. Μέχρις πρὸ μικροῦ ἀκόμη ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ καὶ τῷ θησαυ-

ροφυλακείῳ τῆς Μονῆς ταύτης ἐσώζοντο πολυτιμώτατα χειρόγραφα, σκευῆ, ἱερὰ ἄμφια, χρυσόβουλα καὶ πλείστα μνημεῖα τῶν Βυζαντινῶν χρόνων. Δυστυχῶς ὅμως ξένοι περιηγηταὶ ἐπωμελούμενοι τῆς ἀμαθίας τῶν καλοῦντων περὶ τῆς ἀξίας τῶν θησαυρῶν τούτων, ἀντὶ πινακίου φακῆς, ἐνίοτε δὲ καὶ δωρεᾶν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεώς των ἐλάμβανον κανὲν παλαίω χειρόγραφον καὶ οὕτω ἀπεμπολοῦντο ἐκ τῆς Μονῆς πολυτιμώτατα κειμήλια. Χρυσόβουλα μόνον τινὰ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων καὶ χάττι-χουμχιῶν τῶν Σουλτάνων διασώζονται, ἐπίσης δὲ καὶ τινες σειραὶ Βυζαντινῶν συγγραφέων καὶ ὀλίγιστα χειρόγραφα, ἀτινα ὅμως δὲν ἔχουσι τινα ἀξίαν.

Διὰ νὰ ἐνοήσετε πόσον προφυλαγμένη κατὰ τῶν ληστῶν καὶ τῶν ἐπιδρομῶν ἡ Μονὴ τοῦ Σουμελᾶ ἐκτίσθη σὰς ἀναφέρω ὅτι πρὸ τῆς σιδηροφράγκου καὶ πενταφύλλου θύρας, ἣν κέρβεροι ἀληθεῖς φυλάττουσιν, ἐπὶ ὑψώματος δύο μόνον μέτρα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐπισκέπτου εἶνε τοποθετημένοι μέγιστοι καὶ πλείστοι λίθοι, ὧν εἰς καὶ μόνος ἀρκεῖ καταρριπτόμενος νὰ ἀφήσῃ ἄπουν τὸν βιαστήν. Οἱ ἐπισκέπται, οὐς μακρόθεν διακρίνουσι, δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν μονὴν, εἰμὴ μετὰ προηγουμένην ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων ἔρευναν, τὴν ἐξέτασιν τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ σκοποῦ των καὶ τὴν κατόπιν ἰκανῆς ὥρας χορήγησιν ἀδείας τοῦ ἡγουμένου.

Μόλις ὅμως γείνη τις δεκτός, ἀπολαμβάνει τῶν μεγίστων περιποιήσεων. Ὑπὸ τὰς διαταγὰς του τίθενται δύο νέοι δόκιμοι, ἐν εὐρυχωρῶν δὲ δωματίῳ, ἐξ οὗ ἡ θεὰ ἀποπτος, εὐρίσκει πᾶσαν ἀνάπαυσιν παρὰ τῶν εἰς ἄκρον περιποιητικῶν ἀδελφῶν. Ἡ τράπεζά του γέμει παντοειδῶν καὶ ἐκλεκτοτάτων ἐδεσμάτων, ἐνῶ τῶν μοναχῶν τὸ φαγητὸν ἀποτελεῖται ἐκ πιλαφίου ἐξ ἀραβοσίτου μετὰ ξυνογάλακτος καὶ ξηροῦ μόνου ἄρτου. Μεγαλοπρεπεστάτη γίνεται καὶ ἡ ἀναχώρησις. Οἱ μοναχοὶ ἐνδεδυμένοι τὰς στολὰς των παρατάσσονται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς θύρας, οἱ κώδωνες κρούονται καὶ πάντες εὐλογοῦντες καὶ εὐχόμενοι προπέμπουσι τὸν ἐπισκέπτην, ὅστις τῇ ἀληθείᾳ ἀπορεῖ λέξεων διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην. Εἰς ἐμὲ πλὴν τῆς ἐπὶ ἐβδομάδᾳ ὅλην φιλοξενίας των, πλὴν τῆς ἐξαιρετικῆς ἀδείας ἣν μοὶ παρεχώρησαν νὰ διέρχωμαι ὀλοκλήρους ἡμέρας ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ καὶ τῷ θησαυροφυλακείῳ των, μοὶ ἔδωκαν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἵππον καὶ ἀγωγιάτην καὶ τροφὴν διὰ τὴν ὁδόν, δὲν ἠθέλησαν δὲ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ δεχθῶσιν προσφοράν μου μικρὰν ὑπὲρ τῆς Μονῆς.

Ἀφῆκα τοὺς καλοὺς μοναχοὺς τοῦ Σουμελᾶ καὶ ἔλαβον καὶ πάλιν τὴν πρὸς τὸ Τσεβισλίκιον, προτιθέμενος νὰ ἀνελθῶ ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄροπεδίου, ἐνθα εἶχε κατασκηνώσῃ τὸ φιλικὸν κερβάνι, μεθ' οὗ ἐκ Τραπεζοῦντος ἀνεχώρησα. Ὀλίγη ἡμέραν ἀνηχώμεθα ὄροσειρὰν μέχρι ὑψους 2000 ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Καίπερ μεσοῦντος τοῦ Ἰουνίου, ψυχὸς δριμύτατον ἠσθανόμεθα, ἡ δὲ ὀμίχλη, καθ' ἣν ἔτι ὥραν ὁ ἥλιος ἔμεσουράνει, μόλις

ἐπέτρεπε τὴν ὄψιν εἰς ἀπόστασιν 2 τὸ πολὺ μέτρων. Ἐπὶ τέλους βροχὴ δειρὸς καὶ ραγδαϊοτάτη μᾶς κατέλαβε καθ' ὅδον καὶ ἐζήτησαμεν τὴν προστασίαν παρακειμένου δάσους.

Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τῆς Τραπεζοῦντος τὸ θέρος μὴ δυνάμενοι νὰ θρέψωσι ἐν τοῖς χωρίοις αὐτῶν τὰς ἀγέλας καὶ τὰ ποίμνια των, τὰ ὀδηγοῦσιν εἰς ὑψηλὰ ὄροπέδια, ἀτινα καλοῦσι μπαρχάρια, οἱ δὲ Τραπεζοῦντιοὶ φεύγοντες τὸ ὄχληρόν κατὰ τὸ θέρος κλίμα τῆς Τραπεζοῦντος, μετακαστεύουσι πανοικί, οἱ δυνάμενοι ἐνοεῖται, εἰς αὐτὰ καὶ ἐκεῖ διέρχονται δύο μῆνας, ἀναπαυόμενοι ἐκ τῶν κόπων καὶ τῶν μόχθων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου καὶ ἀπολαύοντες τῶν ἀγαθῶν τοιαύτης ὀρεινῆς καὶ ἀφρόντιδος ζωῆς. Τὸ μπαρχάρι εἰς ὃ μετέβαινον, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ διέμειν ἐπὶ μῆνα καὶ πλέον, καλεῖται Δισέρι, ἀνήκει δὲ εἰς ὀθωμανούς. Ἐπὶ τοῦ ὄροπεδίου ἐκείνου δώδεκα μόνον καλύβαι κατοκοῦντο ὑπὸ οἰκογενειῶν ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος, αἱ δὲ λοιπαὶ 40 κατεῖχοντο ὑπὸ τῶν ποιμένων καὶ τῶν ποιμνίων. Ἐὰν ὁ καιρὸς δὲν ἦτο βροχερὸς διεσκορπίζοντο τὴν ἡμέραν τὰ ποίμνια καὶ αἱ ἀγέλαι ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως ἐκείνης, ἔβασκιν δὲ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις πνιταχῶθεν δάσει τὰς βροχερὰς ἡμέρας. Τὴν νύκτα ὅμως τὸ ψυχὸς ἦτο δριμύτατον καὶ μέχρι τῶν οἰκιῶν μᾶς ἠκούομεν τὰς κρωγμὰς τῶν λύκων καταδιωκόντων καὶ καταδιωκόμενων, ὡς ἐπίσης καὶ ἄλλων ζῶων ἀγριωτέρων. Τὸν χειμῶνα ἄγρια μόνον θηρία κατασκηνοῦσιν ἐν τοῖς δάσεσιν ἐκείνοις.

Οἱ ὀθωμανοὶ κάτοικοι τῶν μερῶν αὐτῶν εἶνε εὐγενεστατοὶ, ἀγνοοῦσι τὴν τουρκικὴν ὀμιλοῦντες καὶ αὐτοὶ τὴν λατικὴν καὶ δεικνύονται προθυμώτατοι πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος ἀφθέντας, πωλοῦντες αὐτοῖς τὸ βούτυρόν των καὶ μετερχόμενοι τὸν ἀγωγιάτην. Συνήθως ὅμως μεταξὺ τῶν χωρικῶν δύο παρακειμένων μπαρχαρίων δὲν κρατοῦσι σχέσεις φιλικαί. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς μου ἀπαξ μὲν συνέβη ἀπαγωγὴ ὀθωμανίδος κόρης ἐκ πλησιοχώρου ἐξοχῆς, ἄλλοτε δὲ συμπλοκὴ ἑνοπλος πρὸ τῶν καλυθῶν, ἐν αἷς κατοκοῦμεν, μεταξὺ τῶν ἰδικῶν μᾶς καὶ τῶν γειτόνων ὀθωμανῶν.

Ἐλησμόνησα νὰ σὰς ἀναφέρω ὅτι μεταξὺ τῶν Τούρκων χωρικῶν οἱ γάμοι εἶνε ἀρετὰ παράδοξοι. Δωδεκαετὲς ἢ τὸ πολὺ δεκαπενταετὲς παιδίον νομφεύουσι μετὰ νεάνιδος εἰκοσαετίδος! Ὁ λόγος τοῦ ὅλας παραδόξου τούτου φαινομένου εἶνε ὅτι εἰς τὸν μικροσκοπικὸν γαμβρόν καὶ τὴν οἰκογένειάν του παρέχουσιν ἐργάτριαν καὶ χεῖρα βοηθείας, διότι ἐκεῖ αἱ ὀθωμανίδες, αἵτινες δὲν καλύπτονται ὑπὸ πέπλου, οὐδὲ διαβιοῦσιν ἐν τοῖς χαρμίσι, ἐργάζονται ὡς δύο ἄνδρες, ποιμαίνουσαι καὶ καλλιεργοῦσαι τὴν γῆν.

Ἐφ' ἰκανὸν ἀπησχόλησα ὑμᾶς καὶ σπεύδω νὰ καταστρέψω τὸν λόγον μου. Ἐλπίζω ὅτι ἤδη συμπάθεστον πρὸς τοὺς χωρικοὺς τῆς Τραπεζοῦντος διάκεισθε, ὅτε ἐπληροφορηθῆτε τὰ κατ' αὐτοὺς καὶ ὅτι περὶ αὐτῶν εὐχαρίστως θὰ ἀκούσητε καὶ ἄλλων τοῦ Συλλόγου μελῶν. Καταλήγων θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ ἐκφράσω ὑμῖν τὰς θερμότητας μου εὐχαριστίας καὶ νὰ εὐχηθῶ εἰς τὸν εὐέλπιδα Σύλλο-

γόν μας τὰ βέλτιστα. Εἰς τὰ ἀξιώσιμα αὐτοῦ μέλη πολλοὶ πολλὰ θὰ ὀφείλωσι. Ὅτε δὲ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὑπὲρ ἐπιτυχίας στεφθῆ καὶ τελῶς εὐδοκιμήσῃ, δικαίως θὰ ἐγκυαχῶνται ὅτι μέγιστον καλὸν τῇ πατρίδι προσέφερον.

Ἐπὶ τούτοις, ὑγιαίνετε.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΟΨΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ἐν ἔτει 1891 (ν)

ΥΠΟ

Χ. Π. ΚΟΡΥΛΛΟΥ

(Συνέχεια.)

Βροχῆ. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐν ἔτει 1891 καταπεσόντος ὕδατος ἦν ἕλασσον τοῦ κατὰ τὸ προηγηθὲν ἔτος καταπεσόντος (χ. μ. 653,2 : χ. μ. 759,8).

Π Ι Ν Α Ε

ἐμφαίνων εἰς χ. μ. τὸ ποσὸν τοῦ καταπεσόντος ὕδατος ἐν ἔτει 1891.

Μῆνες	Βροχῆ εἰς χιλιοστά τοῦ μέτρου	Παρατηρήσεις
Ἰανουάριος	196,4	65,8 τὴν 24
Φεβρουάριος	20,7	
Μάρτιος	6,9	
Ἀπρίλιος	83,7	
Μάιος	10,5	
Ἰούνιος	—	
Ἰούλιος	—	
Αὐγούστος	2,6	
Σεπτέμβριος	73,8	
Ὀκτώβριος	56,5	
Νοέμβριος	132,0	
Δεκέμβριος	70,1	
Ἔτος	653,2	

Ὡς πρὸς δὲ τὸν ἀριθμὸν καθ' ἃς κατέπεσεν ὕδωρ ἐν γένει ὑπὸ μορφήν βροχῆς ἢ ψεκᾶδων, χαλάζης, ὀμίχλης, δρόσου, πάχνης, πρωτεύουσιν οἱ μῆνες Ἰανουάριος (20) καὶ Ἀπρίλιος (22). Κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον ἄπαξ μόνον ἐψέκασεν ἐν Πάτραις.

Ἐν τῷ ἐπομένῳ πίνακι δηλοῦνται λεπτομερῶς τὰ περὶ τοῦ καταπεσόντος ὕδατος ἐν γένει, ὡς καὶ αἱ ἡμέραι τῶν ἀστραπῶν, βροντῶν, ἱριδος κλπ.

Μῆνες	Ἡμέραι καταπτώσεως ὕδατος					Ἡ μέρα					
	Βροχῆς	Ψεκᾶδων	Χαλάζης	Ὀμίχλης	Δρόσου ἢ πάχνης	Ἐν ὄλῳ	Ἀστραπῶν	Βροντῶν	Ἀστρ. καὶ βροντῶν	Ἰριδος	Πάγου
Ἰανουάριος	15	—	5	—	—	20	1	—	5	—	13
Φεβρουάριος	4	1	—	4	—	9	2	—	—	—	7
Μάρτιος	2	2	—	8	—	12	1	—	—	—	7
Ἀπρίλιος	11	8	1	2	—	22	1	1	2	2	—
Μάιος	6	3	—	—	—	9	2	—	—	—	—
Ἰούνιος	—	1	—	—	—	1	3	—	—	—	—
Ἰούλιος	—	1	—	—	—	1	4	—	1	—	—
Αὐγούστος	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—
Σεπτέμβριος	4	4	—	—	—	8	—	—	1	—	—
Ὀκτώβριος	6	—	1	—	—	7	3	—	3	—	—
Νοέμβριος	14	2	—	—	—	16	4	—	3	—	—
Δεκέμβριος	12	—	1	—	2	15	4	—	3	1	3
Ἔτος	75	22	8	14	2	121	27	1	18	3	30

(Ἀκολουθεῖ.)

ΜΕΓΑΣ ΑΔΑΜΑΣ

Ἐν τῷ ἐν Ἀνδέρσῃ ἀδάμαντογλυφεῖῳ τοῦ Τσαίτερμανς εὐρίσκεται ὑπὸ κατεργασίαν Ἀδάμας τις, οὐτινος τὸ βάρος 474 καρᾶτια, τὸ δὲ μῆκος 7 ἐκ. μ. καὶ τέλος ἢ διάμετρος 4,75 ἐκ. μ. Ὑπολογίζουσιν ὅτι τὸ βάρος του μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν θὰ περιορισθῆ μέχρι 200 καρᾶτιων καὶ οὕτω θὰ κατέχη τὴν δευτέραν θέσιν ὡς πρὸς τὸ μέγεθος μεταξὺ τῶν μέχρι σήμερον γνωστῶν μεγάλων ἀδαμάντων. Ἡ μεγαλειτέρα ἔδρα τοῦ ἀδάμαντος τούτου ἔχει μῆκος 2 ἐκ. μ. καὶ 2 ἐκ. μ. πλάτος, αὐτὸς δὲ ὁ ἀδάμας ἔχει τὸ μέγεθος ὡσὺ περιστερᾶς. Ὁ μέγιστος μέχρι τοῦδε Ἀδάμας εἶνε ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Σάχην τῆς Περσίας καὶ φέρων τὸ ὄνομα «Μέγας Μογγόλος», ζυγίζων δὲ 280 καρᾶτια. Μετ' αὐτὸν ἀρχεται ὁ 197 7) ₁₀ καρᾶτια ζυγίζων «Ὀρλώφ» τοῦ Ρωσικοῦ θρόνου, κατόπιν ὁ 139 ₁) ₂ καρᾶτια ζυγίζων «Μέγας δοῦξ τῆς Τοσκάνης» τοῦ Αὐστριακοῦ θρόνου, ὁ «βασιλεὺς» μὲ 136 ⁷/₈ καρᾶτιων βάρους τοῦ γαλλικοῦ θησαυροφυλακείου καὶ ὁ 102 ¹/₂ καρᾶτιων βάρους ἔχων «Ὀρος φωτὸς (Kohi—Moor)» ὅστις εὐρίσκεται εἰς τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκειον τῆς Ἀγγλίας. Μόνον ἡ ἐπεξεργασία τοῦ τελευταίου τούτου (Ὀρος φωτὸς), ἣτις ἐγένετο εἰς τὸ Ἀμστερδὰμ, ἐστοίχισεν 8,000 στερλίνας λίρας καὶ ἐχρειάσθησαν πρὸς ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ πολλὰ ἔτη· ἐκ τούτου δύναται τις νὰ συμπεράνη, τί θὰ κοστίσῃ ὁ νῦν ἐν Ἀνδέρσῃ ἐπεξεργαζόμενος καὶ πόσα ἔτη πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον θὰ χρειασθῶσι. Τὴν ἀξίαν τοῦ νῦν ἐπεξεργαζομένου ἀδάμαντος δὲν δύναται τις ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ὀρίσῃ, διότι πρὸς τοῦτο δὲν συντελεῖ μόνον τὸ βάρος ἀλλὰ καὶ ἡ μορφή τὴν